LÄHTÖKOHTANA OPPIJAN ILMAISUTARPEET

Marjukka Kenttälä *Kieli käyttöön. Suomen kielen alkeisoppikirja.* Yliopistopaino, Helsinki. 1998. 268 s. ISBN 951-570-388-3.

Suomen kielen alkeisoppikirjojen sarjaan ilmaantui 1998 uusi tulokas, Marjukka Kenttälän *Kieli käyttöön*, jonka tavoitteena on saada oppija joustavasti ja vähällä teorioinnilla käyttämään suomen kieltä välineenään. Kenttälä on opettanut suomea vieraana kielenä Helsingin yliopiston kielikeskuksessa useita vuosia, ja nyt painettu oppikirja on kokeilussa toimivaksi muotoutunut ja toimivaksi todettu opetuspaketti. Kielikeskuksen materiaalityöryhmä (1991–1994), jonka tehtävänä oli tuottaa ja julkaista suomen kielen ulkomaalaisopetukseen sopivaa materiaalia, oli oiva foorumi aineiston muokkaamiseen yhteistyössä kollegoiden kanssa. Kyseinen oppikirja on toinen painoon ehtinyt osa työryhmän suunnittelemaa oppimateriaalisarjaa.

TASOT OPPIMISEN JAKSOTTAJINA

Kieli käyttöön on suunniteltu maahamme työ- tai perhesyistä saapuneiden ulkomaalaisten kielenkäyttötarpeita silmällä pitäen. Kirja käydään läpi kahdella peruskurssilla (Suomi 1 ja 2), joista kumpikin on 54 oppitunnin mittainen. Näiden kurssien kokonaistuntimäärä vastaa melko hyvin alkeis-

oppikirjaan suomen akateemisessa ulkomaalaisopetuksessa käytettävää aikaa (100–150 tuntia). Kenttälän kirjassa on 19 lukukappaletta, jotka jakautuvat kahdeksaan tasoon. Runsassisältöisin on ymmärrettävästi ensimmäinen taso, jonka sisällön opettamiseen tarvitaan neljä kappaletta. Ylin eli kahdeksas taso sisältää vain yhden kappaleen, muissa lukukappaleita on kaksi tai kolme. Kunkin tason sisältö on kuvattu kirjan alussa (s. 10).

Esimerkkinä tasojen sisällöistä mainittakoon, että ykköstasosta (kappaleet 1–4) suoriutuneen oppijan odotetaan hallitsevan paitsi ääntämisen periaatteet ja kirjaimiston myös sellaiset asiat kuin tervehtimisen, esittäytymisen, kaupassa ja kahvilassa asioimisen, kellonajat sekä taidon kysellä mainittuihin aihepiireihin liittyvät asiat puhekumppanilta. Kieliopista on tällöin omaksuttu tärkeimmät pronominit, perusluvut, joidenkin sijamuotojen käyttö, kysymyslauseet ja keskeiset lausetyypit sekä verbin positiivinen ja negatiivinen taivutus. Ykköstason hallinta antaa oppijalle mahdollisuuden pintapuoliseen kanssakäymiseen; kun alkukappaleihin on liitetty muun muassa Suomen, Euroopan ja maailman kartat, puheenaiheiksi saadaan luontevasti oppijoiden kotimaat ja heidän mahdolliset tietonsa muista maista.

Kakkostason (kappaleet 5 ja 6) jälkeen oppija osaa kommentoida säätä, kertoa päiväjärjestyksensä, ilmaista mielipiteensä, sopia tapaamisajasta, pyytää apua ja ehdottaa. Interaktion mahdollisuudet ovat lisääntyneet. Oppijalla on tiedossaan myös kohteliaisuusfraaseja, ja hän tietää jonkin verran puhekielisyyksistä. Kirjan puolivälissä nelostason jälkeen oppijan kielitaidon on määrä riittää sellaisiin tilanteisiin kuin ostoksilla käynti (ja liikennevälineet), asunnonhankinta ja muuttaminen, seurustelu (esim. kutsuilla), epävarmuuden ilmaiseminen ja ulkonäön ja terveydentilan kommentointi. Sosiaalinen kielikompetenssi kasvaa nopeasti kaikkien kahdeksan tason myötä. Viimeiseksi tasoksi on liitetty kielioppiosa ja sen jälkeen lukukappaleiden suomenkielinen sanasto.

TASOJEN SISÄLLÖT JA KIELIOPPI

Ulkomaalaisopiskelijan ilmaisutarpeiden huomioon ottaminen näkyy opittavien asioiden priorisoinnissa ja esittämisjärjestyksessä. Ykköstasolla on tärkeintä verbin persoonataivutus, jolla luodaan pohja asioinnille (ostokset, ruokailu ja kahvilla käynti). Ensimmäisenä sijana perusmuodon jälkeen esitellään partitiivi toisaalta lukusanojen (ostosten hinnat), toisaalta verbien määritteenä (*Puhun suomea*, *Juon kahvia*). Yksikön genetiivi ilmaantuu kuin huomaamatta puhelinnumeroiden myötä (*Tomin puhelinnumero on...*). Ykköstasoon kuuluu myös monikon nominatiivi, joka on oppijalle relevantti sija muun muassa vaateostoksilla (*Mitä nämä saappaat ~ kengät ~ housut maksavat?*). Sijojen esittelyjärjestys noudattaa melko hyvin sijapäätteiden tekstifrekvensseihin perustuvaa yleisyysjärjestystä (vrt. Karlsson 1983: 308). Puheessa taajakäyttöisimmät sijat nominatiivi, partitiivi ja genetiivi, jotka Kenttälä on sisällyttänyt kirjansa ykköstasoon, on esitelty varhain myös Nuutisen ja Lepäsmaan ja Silfverbergin alkeisoppikirjoissa.

Suoriutuakseen kakkostason edellyttämistä tilanteista oppija tarvitsee kieliopista tuekseen ainakin *olla*-verbin imperfektin sekä nominien paikansijat, ja nämä seikat sisältyvät kakkostason antiin. Osoituksena siitä, että Kenttälä on pohtinut ilmausten yleisyyttä todellisessa kielenkäytössä, on vaikkapa variantti *Minne olet menossa* pro *Minne menet*. Hyvä oivallus on *olla*- ja *käydä*-verbien rektion esittely luontevasti samassa yhteydessä: *Olitko sinä eilen uimahallissa? Käytkö sinä usein uimahallissa?* ▷

Paikansijojen yhteydessä opetetaan myös ilmaukset *kotona*, *ulkona*, *x:n luona* — nämäkin adekvaattia lisää keskusteluun. Kakkostasoon sisältyy perinpohjainen verbityyppien esittely (s. 65–71). Koska astevaihtelua ei ole vielä opittu, esimerkistö on jouduttu koostamaan vaihteluttomista verbeistä (vrt. Lepäsmaa ja Silfverberg 1992: 15–17, jossa tilanne on sama). Esimerkistö on mainitusta rajoituksesta huolimatta hyvin valikoitua ja oppijalle hyödyllistä, kuten osoittavat vaikkapa seuraavat eri verbiryhmistä mainitut esimerkkiverbit (verbiryhmä sulkeissa): *kalastaa*, *metsästää*, *ratsastaa, saunoa*, *sienestää* (1); *imuroida*, *kaakeloida*, *tapetoida*, *tupakoida* (2); *luistella*, *pyöräillä*, *telttailla*, *voimistella* (3); *grillata*, *korjata*, *kuorsata*, *maalata*, *tiskata* (4). Kustakin tyypistä on mainittu 15–25 esimerkkiverbiä.

Kenttälän kirja poikkeaa muista alkeisoppikirjoista siinä, että astevaihtelu tuodaan mukaan vasta perusasioiden jossakin määrin vakiinnuttua. Esittely tapahtuu kolmostasolla (kappaleet 7 ja 8), jonka opittaviin kuuluu myös omistusrakenne. Astevaihtelu esitetään verbityyppiä 1 ja monikon nominatiivia hyödyntäen. Astevaihtelun erikoistapaukset, kuten *k* : *j* yhtymissä *hke*, *lke*, *rke* sekä *puku* : *puvun* -tyyppi on jätetty kirjassa käsittelemättä. Lepäsmaa ja Silfverberg ovat esitelleet alkeisoppikirjansa loppukappaleissa tyypin *puku* : *puvun* ja verbien *sulkea*, *särkeä* taivutuksen (*lke*-, *rke*-tapaukset) sekä vasta tässä vaiheessa *mp* : *mm* -vaihtelun. Nuutisen alkeisoppikirjassa ei ole mainittu vaihteluja *lt* : *ll*, *rt* : *rr*, *mp* : *mm* eikä myöskään edellä mainittuja erikoistapauksia. Nuutinen on tosin sisällyttänyt koko astevaihtelun kirjansa loppuun sijoitettuun »Kertausta XYZ» -jaksoon (s. 151–).

Nelostasoon (kappaleet 9–11) sisältyy perusteellinen selostus nominityypeistä. Muiden oppikirjantekijöiden tavoin Kenttälä on esitellyt ensin yleisimmät tyypit (kappaleessa 9): *-i* (*baari*), *-i* (*Suomi*), *-i* (*sieni*), *-e* (*huone*), *-nen* (*nainen*) ja *-si* (*käsi*) tärkeimpine käyttösijoineen, joita ovat partitiivi ja paikansijat. Seuraavassa kappaleessa (10) ovat vuorossa tyypit *-in* (*puhelin*), *-is/-as/-äs* (*vieras*), *-us/-ys/-os/-ös* (*kokous*). Tällöin on päästy oppikirjan puoliväliin ja käyty peruskursseista ensimmäinen (Suomi 1). Nelostasolla oppija tutustuu myös suomen objektijärjestelmään (*n*-akkusatiivi ja partitiivi), eri verbien rektioihin sekä paikanadverbien kolmijärjestelmään (*täällä, tuolla*, *siellä* jne.). Kenttälä on sijoittanut paikanilmausten kolmijaon esittelyn alkeiskurssin puoliväliin samoin kuin esimerkiksi Nuutinen; Lepäsmaa ja Silfverberg eivät käsittele erikseen adverbeja, sitä vastoin jo varhain demonstratiivipronominien taivutuksen.

Viidennen tason (kappaleet 12 ja 13) pääteemana on genetiivin käyttö: toisaalta possessiivinen genetiivi, toisaalta postpositioiden genetiivimääritteet. Genetiiviin on tutustuttu aiemmin puhelinnumeroiden yhteydessä. Genetiivi on pohjana seuraavalla eli kuutostasolla (kappaleet 14 ja 15) esiteltävälle nesessiivilauseelle (*Minun täytyy ostaa sanakirja*). Kuutostasolla lisätään myös nominityyppien tuntemusta: *-tar/-tär*, *-ton/-tön*, *-is/-es/-as* (: *-ksen*). Samalla tasolla opetetaan vielä kolmannen infinitiivin sisäpaikansijat (*Menen syömään* jne.). Seitsemäs taso (kappaleet 16–18) esittelee menneen ajan tempukset, positiivisen ja negatiivisen imperfektin, perfektin ja pluskvamperfektin sekä »vaikeat» nominityypit *-ut/-yt* (*lyhyt*), *-nut/-nyt* (*saastunut*), *-uus/-yys/-us/-ys* (*lapsuus*), *-el/-en/-er/-ar* (*sävel*), mukana myös erikoistapaukset *lapsi*, *mies*, *yksi*, *sydän*, *lämmin* ja *hapan*.

Kirjoittajan opettajankokemus näkyy esimerkiksi imperfektin *i*-tunnuksen laukaisemien äännevaihtelujen havainnollistamisessa: toisaalta *si*-imperfektin, toisaalta kaksitavuisten *a*-vartaloiden *a* > *oi* -muu-

toksen esittely ovat kumpikin saaneet oman sivunsa (s. 181, 182), joille kummallekin mahtuu neljättäkymmentä esimerkkiverbiä. Havainnollisuutta lisää *si*-imperfektillisten *tA*-verbien ryhmittely (*VtA-*, *ntA-*, *ltA-*, *rtA*-vartalot, muista erillään *tuntea*), samoin *a* > *oi* -tapausten jälkeen samalle sivulle sijoitetut verrokkiryhmät, joihin oppijat erehtyvät helposti soveltamaan samaa äännevaihtelua (tyypit *rakastaa* : *rakastin*, *tavata* : *tapasin*, *päättää* : *päätin*). Koska Kenttälän monikansallisten oppijaryhmien lingvistinen tausta on heterogeeninen, menneen ajan tempusten opettaminen ei ole yhtä helppoa kuin esimerkiksi germaanisia kieliä puhuville. Tempusten merkitystä on kirjassa havainnollistettu aikajanoilla (imperfekti, perfekti, pluskvamperfekti), joissa tekeminen on suhteutettu nykyhetkeen; kuhunkin janaan liittyy joukko relevantteja esimerkkilauseita.

Ylimmän eli kahdeksannen tason (kappale 19) antina on predikatiivilause ja samassa yhteydessä esiteltävät ainesanat ja eksistentiaalilauseet (s. 209): *Mikä tämä on? — Se on kuppi. Millainen kuppi on? — Kuppi on suuri. Mitä kupissa on? — Kupissa on kahvia. Millaista kahvi on? — Kahvi on vahvaa.* Esittely muistuttaa eksistentiaalilausekytköksen osalta Lepäsmaan ja Silfverbergin esitystä. Erona on se, että näiden alkeisoppikirjan 8. kappaleen teemana on nimenomaan ainesanojen syntaktinen käyttäytyminen, johon sisältyy myös ainesanan predikatiivius. Kenttälä on osoittanut nominatiivi- ja partitiivipredikatiivin semanttisen eron esimerkein (ks. edeltä) sekä piirroksin; kuvassa on esimerkiksi kyljys (*Se on kyljys*) ja viereisessä kuvassa lihamyllystä pursuavaa lihaa (*Se on jauhelihaa*). Seuraavalla sivulla (s. 210) on vielä syventävä kaavio, josta käy ilmi predikatiivin käyttäytyminen erilaisten subjektien yhteydessä. Havainnolliseen kaavioon ei ole tarvittu pitkiä selityksiä.

Kahdeksannella tasolla esitellään *minen*-johtiminen (de)verbaalisubstantiivi, joka on jo esiintynyt muun muassa predikatiivilauseissa (*Uiminen on kivaa*); nyt tätä substantiivia on käytetty verbien rektion mukaisena määritteenä (*Pidätkö tanssimisesta? Minä inhoan television katselemista*). Sivun kokoisena kaaviona (s. 215) on esitetty *minen*-substantiivin muodostus sekä infinitiivin + objektin korvaaminen genetiivimääritteisellä verbaalisubstantiivilla (*On ikävää lainata rahaa* → *Rahan lainaaminen on ikävää*). Ilmaustyyppi on saanut Kenttälän kirjassa enemmän huomiota kuin muissa kirjoissa, mihin lienee syynä sen arvioitu relevanttius opetettaville: kun oppijalle annetaan välineeksi *minen*-substantiivi, hänen on osattava liittää siihen myös määritteet. Kahdeksas taso tarjoaa monipuolisen tekstivalikoiman siivoamisesta ja leipomisesta matkustamiseen. Kirjan alussa olevat yleiskartat ovat omiaan helpottamaan eri maista saapuneiden keskustelua. Kun kirja on luettu melkein loppuun Suomi 2 -kurssilla, myös pääkaupunkiseutu on ehtinyt käydä tutuksi oppijoille. Kirjan loppu tarjoaakin keskustelun pohjaksi Helsingin ympäristön kartan sekä tiedot pääkaupunkiseudun lähi- ja kaukoliikenteestä.

Kirjan viimeinen taso (s. 228–245) on kielioppiosa, jossa esitetään tärkeimmät kieliopilliset muodot tarpeen mukaan syvennettyinä. Astevaihtelua käsittelevässä jaksossa on normaalitapausten (A-kohta) lisäksi esitetty B-kohtana niin sanottu käänteinen astevaihtelu (s. 229). Erityyppiset lauseet — peruslauseet, eksistentiaalilauseet, omistuslauseet, geneeriset ja *on hauskaa* -lauseet sekä nesessiivilauseet — on esitetty kaavioina. Kielioppiosaan on otettu mukaan nekin sijamuodot, jotka eivät sisälly lukukappaleihin (ks. taulukkoa seuraavalla sivulla); abessiivin, instruktiivin ja komitatiivin marginaalisuutta on korostettu käyttämällä niitä koskevissa selityksis- ▷

sä normaalia pienempää kirjasinlajia. Sijamuotojen käyttöä valaisee runsas esimerkistö. Ulkomaalaiselle alkeiden oppijalle päänvaivaa tuottavaa kahden verbin yhdistelmää (*Osaan puhua* mutta *Rupean puhumaan*) on syvennetty jaksossa »Verbi + verbi -lauseet» (s. 233), ja tässä yhteydessä ovat esillä erilaiset verbin määritteet, myös tyyppi *Pidän uimisesta*. Verbin *pitää* eri merkityksiä on esitelty näytelauseissa kokonaisen sivun verran (s. 242).

KIELI KÄYTTÖÖN JA MUUT SUOMEN ALKEISOPPIKIRJAT

Olen Kenttälän alkeisoppikirjan ohella tarkastellut eräitä muita oppikirjoja, joita käytetään suomen ulkomaalaisopetuksessa ja joita olen käyttänyt omassakin opetuksessani: Maija-Hellikki Aaltion *Finnish for foreigners 1*, Olli Nuutisen *Suomea suomeksi 1* sekä Lepäsmaan ja Silfverbergin *Suomen kielen alkeisoppikirja*. Mainitut oppikirjat esittelevät nominin- ja verbintaivutuksen pääpiirteet, mutta ne suhtautuvat eri tavoin marginaalisempiin opetettaviin. Se, mikä on katsottu alkeisopetuksessa marginaaliseksi, käy ilmi kyseisten oppikirjojen valinnoista ja poisjättämisistä. Yksi oppikirjan tekijä pitää tärkeinä useampia sijamuotoja kuin toinen, yksi useampia verbinmuotoja kuin toinen ja niin edelleen. Jokainen joutuu tekemään valintoja, ja valinnat perustuvat kirjantekijän kokemuksiin ja näkemyksiin.

On helppoa havaita jo sisällysluetteloista, mitkä seikat sisältyvät jokaiseen alkeisoppikirjaan ja mitkä taas puuttuvat jokaisesta. Yhteisenä runkona on toisaalta nominien taivutus harvinaisehkoja sijoja lukuun ottamatta, toisaalta verbien indikatiivin tempukset ja taivutusparadigmat. Muun tietouden määrä oppikirjoissa vaihtelee. Kenttälän kirja on tarkastelemistani alkeisoppikirjoista ainoa, jossa nominien *i*-monikon esittely on jätetty seuraavaan eli jatko-oppikirjaan. Olen merkinnyt oheiseen taulukkoon, mitkä seikat eri alkeisoppikirjojen tekijät ovat jättäneet odottamaan jatko-oppikirjaa. Rasti tarkoittaa, että kyseinen kieliopillinen muoto on esitelty kirjan lukukappaleissa eikä esimerkiksi erillisessä kielioppiosassa.

Taulukossa on mainittu yhdeksän kie-

Marginaaliset kieliopilliset muodot neljässä suomen alkeisoppikirjassa (A = Aaltio, N = Nuutinen, L-S = Lepäsmaa–Silfverberg, K = Kenttälä)

Kieliopillinen muoto	A 1985	N 1983	L-S 1992	K 1998
Ess./Transl.	x	–	x	–
Abess./Instr./Komit.	–	–	–	–
i-monikko	x	x	x	–
Järjestysluvut	x	x	x	–
Kondit. preesens	x	–	x	–
Kondit. perfekti	–	–	x	–
Imperat. 2. p.	x	x	x	–
Imperat. 1. ja 3. p.	–	–	–	–
Passiivi	–	–	x	–

liopillista muotoa; Kenttälä on jättänyt ne kaikki alkeisoppikirjansa ulkopuolelle, muiden suhtautuminen vaihtelee. Kaikki neljä oppikirjantekijää pitävät alkeisopetuksen kannalta irrelevantteina sellaisia sijoja kuin abessiivia, instruktiivia ja komitatiivia ja verbintaivutuksessa imperatiivin 1. ja 3. persoonaa. Valikoivimmaksi osoittautuu Kenttälän jälkeen Nuutinen. Lepäsmaan ja Silfverbergin oppikirjassa esitellyt konditionaalin perfekti sekä passiivi eivät esiinny missään muussa alkeisoppikirjassa. Kenttälän poisjättämät *i*-monikko, järjestysluvut ja imperatiivin 2. persoona ovat puolestaan mukana muissa kolmessa oppikirjassa. Monikon *i*-tunnuksen laukaisemat äännevaihtelut ovat työläitä opettaa ja omaksua ja vaativat pitkän ajan vakiintuakseen. Monikollisuuden voi toisaalta ilmaista käyttämällä esimerkiksi tiettyjä kvanttoreita (*pari ~ monta vuotta* pro *useita vuosia*). Opettaja on katsonut tässä vaiheessa tärkeämmäksi tyydyttää helpohkolla tavalla alkeisoppijan ilmaisutarpeen ja jättää *i*-monikon tankkaamisen tuonnemmaksi. Järjestysluvut *ensimmäinen* ja *toinen* esiintyvät Kenttälän kirjassa sanastoseikkoina kuten muutkin *nen*-nominit; taivutukseltaan hankalat luvut voi korvata kiertoilmauksin (esim. *kolmannella tasolla = tasolla kolme*).

Moni muoto, jota ei eksplisiittisesti opeteta, tulee kirjassa tutuksi joko harjoitusten ohjeistuksista tai teksteistä; niinpä ohjeissa esiintyy yksikön 2. persoonan imperatiiveja (*Tee! Kirjoita! Kysy! Muuta! Sano! Pane monikkoon!*), jotka opettajan on helppo todeta kyseisten verbien vartaloiksi ja siten pohjustaa jatko-oppikirjassa käsiteltävää imperatiivin muodostusta. Jotkin passiivimuodot tulevat niin ikään tutuiksi kirjan dialogien puhekonteksteista (*Soitellaan! Nähdään! Mennään!*) ja saavat täten pohjustuksen jatkokursseilla (Suomi 3 ja 4) tapahtuvaa käsittelyä varten.

Konditionaalin preesensin esittelevät vain Aaltio ja Lepäsmaa & Silfverberg. Kaksi kirjantekijää on siis pitänyt muotoa relevanttina alkeisopetuksen kannalta, toiset kaksi eivät. Tämä osoittaa, miten näkemykset relevanttiudesta poikkeavat toisistaan. Todellisessa kommunikoinnissa selviytyy hyvin osaamatta konditionaalia: pyynnön *Saisinko lasin vettä* voi korvata ilmauksella *Saanko ~ Voinko saada lasin vettä* kuulostamatta epäkohteliaalta. Kun on lähdetty liikkeelle oppijan ilmaisutarpeista, valinnat ovat paljolti erilaisia kuin vaikkapa yliopistojen suomen kielen laitosten filologiapainotteisilla kursseilla.

LOPUKSI

Muutama sana *Kieli käyttöön* -oppikirjan rakenteesta, ulkoasusta ja yleisilmeestä. Kielioppiasiat on esitetty selkeinä kaavioina niin, että jokainen sivu muodostaa kokonaisuuden. Sekä tekstien että harjoitusten sanasto on nykyaikaista ja suurtaajuista ja aiheet aikuisoppijaa kiinnostavia. Sanasto ja mahdollisuuksien mukaan myös kielioppi on pyritty esittämään kuvasarjoina. Harjoitukset ovat monimuotoisia, mukana myös suomen kielen kannalta relevantti harjoitustyyppi, jossa juoksevan tekstin saneiden loppuosa on jätetty täydennettäväksi (esim. *Mikko asu... tä... suur... uude... kerrostalossa. Huoneisto... on kaksi huone..., eteinen, keittiö ja kylpyhuone.*) Harjoitustyypillä voi testata oppijan tiedot niin morfologiasta kuin syntaksista. Kirjassa on runsas kuvasto kommentoitavaksi suullisina tai kirjallisina harjoituksina.

Kieli käyttöön on A4-kokoinen ja siinä on käytetty normaalista kirjatyypistä poikkeavaa kierresidontaa. Sidonnan ansiosta oppijan on helppo käännellä lehtiä ja kuljettaa kirjaa mukanaan liikkuessaan luokassa puheharjoitusten aikana. Kirja on mustavalkoinen, joten värittämistehtävä oppimisefekteineen on siirtynyt oppijalle. En- ▷

simmäiseen kappaleeseen (s. 17) liittyy kaksikymmentä roolikorttia, jotka voi vaikkapa kopioida oppijoille ja käynnistää täten pari- tai pienryhmäkeskustelun. Niitä ennen on opetettu kysymykset, joihin roolikorttien perusteella vastataan. Jo ensimmäisen opetustuokion jälkeen oppija pystyy kertomaan puhekumppanille, kuka ja minkämaalainen hän on, mitä kieliä hän puhuu, missä hän asuu, onko hän naimisissa vai ei ja opiskeleeko hän vai käykö hän työssä. Hän ottaa suomen kielen käyttöönsä alusta lähtien. ■

PIRKKO FORSMAN SVENSSON
Kielikeskus,
PL 4 (Fabianinkatu 26),
00014 Helsingin yliopisto
Sähköposti:
pirkko.forsman-svensson@helsinki.fi

LÄHTEET

AALTIO, MAIJA-HELLIKKI 1985: Finnish for foreigners 1. Otava, Helsinki.

KARLSSON, FRED 1983: Suomen kielen äänne- ja muotorakenne. WSOY, Helsinki.

LEPÄSMAA, ANNA-LIISA – SILFVERBERG, LEENA 1992: Suomen kielen alkeisoppikirja. Finn Lectura, Helsinki.

NUUTINEN, OLLI 1983: Suomea suomeksi 1. SKST 338. SKS, Helsinki.